

maatschappijwetenschappen (pilot)

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 57 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Als in een vraag staat dat de kandidaat een hoofd- of kernconcept moet gebruiken, dan dient de kandidaat in het antwoord die elementen uit de omschrijving van het hoofd- of kernconcept te gebruiken die nodig zijn om de vraag juist te kunnen beantwoorden.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 1 Burgernet

1 **maximumscore 2**

een juist antwoord bevat:

een eigen bericht van een delict voor Burgernet, met:

- twee factoren die de kans op slachtofferschap van een delict vergroten;
- twee veelvoorkomende kenmerken van verdachten.

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

Buurtbewoonster beroofd van portemonnee. 's Avonds op onverlicht voetpad in Amsterdam, verdachte is jongen van rond de 20. Tips? Bel nu 112.

(De factoren: verlichting beperkt de gelegenheid om iemand slachtoffer te maken; inwoners van steden zijn vaker slachtoffer dan van het platteland. De kenmerken: verdachten zijn vaak man en jongere.)

indien twee factoren en twee kenmerken juist	2
indien alleen twee factoren of alleen twee kenmerken juist	1
indien alleen één factor en alleen één kenmerk juist	1
indien alleen één factor of alleen één kenmerk juist	0

2 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat Burgernet zoals in de inleiding beschreven bij integraal veiligheidsbeleid past, met gebruik van:

- een omschrijving van het begrip integraal veiligheidsbeleid 1
- een kernconcept bij het hoofdconcept verhouding 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Burgernet past bij integraal veiligheidsbeleid omdat naast de politie ook individuele burgers een actieve rol hebben bij het verbeteren van de veiligheid 1
- Bij Burgernet is dus sprake van **samenwerking** tussen burgers en politie. **Het aanmelden en meehelpen zijn voorbeelden van relatievorming tussen burgers en politie met als gemeenschappelijk doel de veiligheid verbeteren** 1

3 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat er bij het gebruik van Burgernet sprake is van binding, met:

- de onderlinge afhankelijkheid/relatie tussen burgers en overheid als element van binding 1
- een voorbeeld uit de inleiding om deze afhankelijkheid/relatie te illustreren 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Burgernet veronderstelt een **onderlinge afhankelijkheid tussen burgers en overheid**. Onderlinge afhankelijkheid is een element van **binding** 1
- De politie heeft burgers nodig om te helpen bij bijvoorbeeld de opsporing van dieven 1

Vraag	Antwoord	Scores

4 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat deelname aan Burgernet afhankelijk is van politieke socialisatie van burgers, met gebruik van het kernconcept politieke socialisatie

voorbeeld van een juist antwoord:

Deelname aan Burgernet is onder andere afhankelijk van de houding die burgers hebben ten opzichte van de politie/overheid. **Het bijbrengen van houdingen van burgers ten opzichte van de politie/overheid maakt onderdeel uit van politieke socialisatie.**

5 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat het gebruik van Burgernet past bij een opvatting van de liberale stroming

voorbeeld van een juist antwoord:

Deelname aan Burgernet geeft burgers meer eigen verantwoordelijkheid om de veiligheid (samen met politie en gemeente) te verbeteren. Dit past bij de opvatting van de liberale stroming van eigen verantwoordelijkheid van burgers.

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan een uitleg met gebruik van de opvatting van het nadruk leggen op rechtshandhaving.

6 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een uitleg waardoor Burgernet kan bijdragen aan het verminderen van criminaliteit, met:

- de relatie tussen Burgernet en een theorie ter verklaring van criminaliteit 1
- gebruik van een theorie ter verklaring van criminaliteit 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Als burgers door het gebruik van Burgernet meer gaan uitkijken naar dieven, neemt de sociale controle in de omgeving toe 1
- Volgens de gelegenheidstheorie zal Burgernet bijdragen aan het verminderen van criminaliteit omdat de sociale controle toeneemt. Meer sociale controle betekent dat de sociale bewaking toeneemt. De afwezigheid van voldoende sociale bewaking is volgens de gelegenheidstheorie een oorzaak van criminaliteit 1

Opgave 2 Inkomensongelijkheid

7 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat inkomensongelijkheid een vorm van sociale ongelijkheid is, met gebruik van kernconcept sociale ongelijkheid

voorbeeld van een juist antwoord:

Inkomen is **een schaarse en hooggewaardeerde zaak**. Het verschil in **inkomen tussen groepen** is dus een vorm van **sociale ongelijkheid**.

8 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg van een gevolg van globalisering voor de arbeidsmarkt in Nederland, met gebruik van het kernconcept globalisering 1
- een uitleg van een gevolg van de verandering op de arbeidsmarkt op de inkomensongelijkheid in Nederland 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- **Economische verbindingen zijn toegenomen tussen Nederland en andere landen**. Dit is een element van **globalisering**. Een toename van deze verbindingen betekent onder andere dat Nederlandse bedrijven kapitaal en werkgelegenheid verplaatsen naar het buitenland. De werkloosheid op de Nederlandse arbeidsmarkt kan hierdoor (met name onder laagopgeleiden) toenemen 1
- Mensen die werkloos zijn, hebben over het algemeen een lager inkomen dan mensen die werk hebben. Als de werkloosheid op de Nederlandse arbeidsmarkt toeneemt, kan het verschil tussen het aantal mensen met een laag en een hoog inkomen toenemen. De inkomensongelijkheid in Nederland neemt dan toe 1

9 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een verklaring voor een lage opkomst bij verkiezingen onder de lage inkomensgroepen 1
- gebruik van het kernconcept gezag om de verklaring te onderbouwen 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Mensen uit de lage inkomensgroepen kunnen er weinig vertrouwen in hebben dat de overheid maatregelen neemt om hun maatschappelijke positie te verbeteren 1
- Weinig vertrouwen kan betekenen dat **de lage inkomensgroepen de macht van de overheid om hun maatschappelijke positie te verbeteren als minder legitiem beschouwen**. Het gebrek aan **gezag** dat lage inkomensgroepen toekennen aan de overheid kan dan een verklaring zijn om niet te stemmen 1

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 2 een juist antwoord bevat: een argumentatie waaruit blijkt dat een lage opkomst onder lage inkomensgroepen niet hoeft te leiden tot een afname van de representativiteit, met gebruik van: • een kenmerk van politieke partijen • het kernconcept representativiteit voorbeeld van een juist antwoord: • Als lage inkomensgroepen niet stemmen, kunnen volksvertegenwoordigers bij politieke besluiten nog steeds rekening houden met de belangen van deze niet-stemmers. Volksvertegenwoordigers nemen namelijk politieke besluiten over de inrichting van de samenleving als geheel en kunnen daarbij ook de belangen van de lage inkomensgroepen meewegen • Als volksvertegenwoordigers in hun afweging van belangen rekening houden met de belangen van de lage inkomensgroepen, kunnen de standpunten van de volksvertegenwoordigers nog steeds overeenkomen met de belangen van de lage inkomensgroepen. Niet-stemmen hoeft dus niet te leiden tot minder representativiteit	1 1 1 1
11	maximumscore 2 a • de instrumentele theorie én de ontwikkelingstheorie b • Volgens de instrumentele theorie is het stemmen door burgers tijdens verkiezingen een wenselijk middel om in de politieke besluitvorming rekening te houden met de belangen van burgers. Volgens de ontwikkelingstheorie is het stemmen door burgers tijdens verkiezingen wenselijk omdat politieke besluiten hierdoor berusten op de wil van (de meerderheid van) de bevolking	1 1
12	maximumscore 3 een juist antwoord bevat: • de opvatting van de socialistische/sociaaldemocratische stroming over de herverdeling van inkomens • een gegeven uit tabel 1 over het land dat het best past bij de socialistische/sociaaldemocratische stroming • een uitleg van de relatie tussen het gegeven uit tabel 1 en de opvatting van de socialistische/sociaaldemocratische stroming over de herverdeling van inkomens	1 1 1

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens de socialistische/sociaaldemocratische stroming heeft de overheid een grote rol in de herverdeling van inkomens 1
- In tabel 1 is in Nederland het verschil tussen de Gini-coëfficiënt voor en na de inzet van belastingen en sociale zekerheid het grootst 1
- Het relatief grote verschil in Nederland kan een indicatie zijn van relatief veel belastingheffing en sociale zekerheid om de inkomens te herverdelen. Veel belastingheffing en sociale zekerheid duidt op een relatief grote rol van de overheid om inkomensverschillen te verkleinen. Het relatief grote verschil in Nederland past dus het best bij de socialistische/sociaaldemocratische stroming 1

Opgave 3 Betrokken vaders

13 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een uitleg van het verband tussen vaderbetrokkenheid en een vormingsvraagstuk, met:

- gebruik van het hoofdconcept vorming 1
- gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept vorming 1
- een voorbeeld uit tekst 2 van dit kernconcept 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Vaderbetrokkenheid is in verband te brengen met een vormingsvraagstuk omdat vaderbetrokkenheid **de verwerving van een positieve identiteit van kinderen** kan stimuleren 1
- Door vaderbetrokkenheid kan in de **opvoeding meer gewenst gedrag bij kinderen worden aangeleerd waardoor zij zich de cultuur van de samenleving eigen maken**. Er is dus sprake van **socialisatie** 1
- Uit tekst 2 blijkt namelijk dat door vaderbetrokkenheid te vergroten de kans op probleemgedrag van zonen afneemt (r. 14-17) 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen voor het gebruik van de kernconcepten cultuur en ideologie.

14 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een uitleg van het verband tussen vaderbetrokkenheid en een verhoudingsvraagstuk, met:

- gebruik van het hoofdconcept verhouding 1
- gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept verhouding 1
- een voorbeeld uit tekst 2 van dit kernconcept 1

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

- Vaderbetrokkenheid is in verband te brengen met een verhoudingsvraagstuk omdat **sociale verschillen tussen groepen** een oorzaak zijn van verschillen in vaderbetrokkenheid tussen groepen 1
- **Versillen tussen inkomensgroepen leiden tot een ongelijke verdeling van een schaarse en hooggewaardeerde zaak, namelijk de tijd die vaders hebben voor de opvoeding.** Er is dus sprake van **sociale ongelijkheid** 1
- Uit tekst 2 blijkt namelijk dat alleen rijke gezinnen onbetaald verlof kunnen opnemen (r. 24-26) 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen voor het gebruik van het kernconcept macht.

15 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een uitleg van het verband tussen vaderbetrokkenheid en een bindingsvraagstuk, met:

- gebruik van het hoofdconcept binding 1
- gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept binding 1
- een voorbeeld uit tekst 2 van dit kernconcept 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Vaderbetrokkenheid is in verband te brengen met een bindingsvraagstuk omdat een beperkte vaderbetrokkenheid iets zegt over **de relatie tussen vaders, moeders en kinderen in gezinnen** 1
- **Het complex van formele en informele regels, die de relatie tussen vaders, moeders en kinderen reguleert,** kenmerkt zich volgens tekst 2 door een beperkte vaderbetrokkenheid in de opvoeding. Er is dus sprake van een **sociale institutie** 1
- Uit tekst 2 blijkt namelijk dat er in Nederland van moeders bepaalde rollen worden verwacht (r. 38-43) 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen voor het gebruik van het kernconcept cultuur.

16 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een uitleg van het verband tussen vaderbetrokkenheid en een veranderingsvraagstuk, met:

- gebruik van het hoofdconcept verandering 1
- gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept verandering 1
- een voorbeeld uit tekst 2 van dit kernconcept 1

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

- Vaderbetrokkenheid is in verband te brengen met een veranderingsvraagstuk omdat het vergroten van vaderbetrokkenheid **een mogelijkheid is om de ontwikkeling in de samenleving naar meer gelijkheid tussen mannen en vrouwen te versnellen** 1
- Door het vergroten van vaderbetrokkenheid **zullen vrouwen zelfstandiger voor hun eigen inkomen kunnen zorgen**. Er is dus sprake van **individualisering** 1
- Uit tekst 2 blijkt namelijk dat Keizer verwacht dat als vaders meer gaan zorgen, vrouwen meer gaan participeren op de arbeidsmarkt (r. 56-58) 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen voor het gebruik van het kernconcept democratisering.

17 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat het verruimen van verlofregelingen voor vaders een voorbeeld is van democratisering, met:

- een gevolg van het verruimen van verlofregelingen voor de machtspositie van bepaalde groepen (mannelijke werknemers/vrouwen/arme gezinnen) 1
- gebruik van het kernconcept democratisering 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Door het verruimen van verlofregelingen worden de sociale rechten van mannelijke werknemers ten opzichte van werkgevers uitgebreid 1
- **Het verkrijgen van meer sociale rechten** is een indicatie van een toename van macht. **Als macht verschuift naar steeds meer mensen** is er sprake van **democratisering** 1

18 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

dat het verruimen van verlofregelingen gebaseerd kan zijn op een denkbeeld over de meest wenselijke maatschappelijke/politieke verhoudingen met gebruik van het kernconcept ideologie

voorbeeld van een juist antwoord:

Het verruimen van de verlofregelingen voor vaders kan een ideologische keuze zijn als deze keuze gebaseerd is op een **denkbeeld over de meest wenselijke maatschappelijke verhoudingen tussen mannen en vrouwen**.

Vraag	Antwoord	Scores

19 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

keuze voor een nature- of een nurture-factor en toelichting met gebruik van een omschrijving van het begrip nature of nurture

voorbeeld van een juist antwoord:

Vaderbetrokkenheid is een nurture-factor omdat het een omgevingsfactor is die bepalend is voor de eigenschappen van een kind.

20 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een argument **voor** de stelling op grond van het tekstfragment en met gebruik van een omschrijving van masculiene cultuur 1
- een argument **tegen** de stelling op grond van het tekstfragment en met gebruik van een omschrijving van masculiene cultuur 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- (argument voor) Dat veel vrouwen en moeders parttime werken (r. 30-31) wijst op meer gescheiden rollen tussen vaders en moeders, waarbij de moeder vooral de zorgtaken heeft en de vader werkt. Dit past bij een masculiene cultuur 1
- (argument tegen) Dat een kwart van de Nederlanders vindt dat vrouwen beter voor kinderen kunnen zorgen dan mannen (r. 31-34), betekent dat een ruime meerderheid van de Nederlanders dat **niet** vindt (of het niet weet of er geen mening over heeft). De opvattingen over zorgtaken wijzen dus **niet** op een masculiene cultuur waarbij het als goed wordt gezien dat mannen en vrouwen gescheiden rollen hebben 1

21 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een feit waaruit blijkt dat opvoeding cultureel bepaald is 1
- een voorbeeld van dit feit 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Opvoeding is tijdgebonden 1
- Opvoedingswaarden in Nederland zijn sinds de jaren zestig veranderd 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan het feit dat opvattingen over de opvoeding in Nederland verschillen van andere landen.

Vraag	Antwoord	Scores

22 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een uitleg waardoor pressiegroepen meer aandacht in de politiek kunnen krijgen voor vaderbetrokkenheid, met:

- het Vader Kennis Centrum als pressiegroep 1
- gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept verhouding 1
- gebruik van een kenmerk van het barrièremodel 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het Vader Kennis Centrum (r. 6) is een pressiegroep 1
- die door het initiëren van onderzoek kan beschikken over **deskundigheid over onder andere de positieve effecten van vaderbetrokkenheid. Deskundigheid is een hulpbron (machtsbron) die het Vader Kennis Centrum kan inzetten (mobiliseren) waardoor vaderbetrokkenheid hoger op de politieke agenda kan komen (doelstelling).** Het Vader Kennis Centrum kan dus **macht** uitoefenen 1
- Als het Vader Kennis Centrum deze deskundigheid gebruikt om nieuw beleid voor vaders te kunnen realiseren, is het volgens het barrièremodel een voorbeeld van realisatiemacht 1

Opgave 4 Alleenwonende ouderen in Streuvel

23 maximumscore 6

een juist antwoord bevat:

een argumentatie waaruit blijkt welke maatregel de gemeente moet voortzetten om de welzijnssituatie van de alleenwonende ouderen te blijven verbeteren, met gebruik van:

- twee kernconcepten (1 scorepunt per kernconcept) 2
- per kernconcept een voorbeeld uit tabel 2, 3 of 4 (1 scorepunt per voorbeeld) 2
- per kernconcept een voorbeeld uit tekst 3 (1 scorepunt per voorbeeld) 2

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

(sociale cohesie)

- De gemeente moet maatregel 3 voortzetten omdat deze maatregel de relatief gebrekkige **sociale cohesie** tussen alleenwonende ouderen en vrienden of kennissen verbetert. Er zijn relatief **weinig bindingen tussen alleenwonende ouderen enerzijds en vrienden of kennissen anderzijds**. De mate van binding is een element van sociale cohesie 1
- In tabel 2 is te zien dat het percentage alleenwonende ouderen dat zelden of nooit contact heeft met vrienden, vriendinnen of echt goede kennissen veel groter is dan onder de groep 'echtpaar 75+'. **De mate van sociale contacten** is een indicator van de mate van binding 1
- Uit tekst 3 blijkt dat door maatregel 3 een groot aantal deelnemende alleenwonende ouderen vaker sociale contacten heeft. De maatregel heeft dus een positief effect op de sociale cohesie 1

(identiteit)

- De gemeente moet maatregel 3 ook voortzetten omdat deze maatregel de relatief negatieve **identiteit** van alleenwonende ouderen verbetert. Er zijn relatief veel alleenwonende ouderen die een **negatief beeld van zichzelf hebben en uitdragen**. Het zelfbeeld is een element van identiteit 1
- In tabel 4 is te zien dat alleenwonende ouderen zich over het algemeen minder gelukkig voelen dan de groep 'echtpaar 75+'. **De mate van geluk** kan een indicatie zijn van iemands zelfbeeld 1
- Uit tekst 3 blijkt dat door maatregel 3 een groot aantal deelnemende alleenwonende ouderen zich gelukkiger voelt. De maatregel heeft dus een positief effect op de identiteit van de alleenwonende ouderen 1

Opgave 5 Veiligheidsbeleving in de buurt

24 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een formulering van een meetbare en eenduidige enquêtevraag die het uitoefenen van informele sociale controle meet, te beantwoorden met ja of nee 1
- een reden waarom de enquêtevraag het uitoefenen van informele sociale controle meet, met gebruik van een omschrijving van het begrip informele sociale controle 1

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

- 'Stel, u ziet dat een buurtbewoner hondenpoep niet opruimt. Spreekt u deze buurtbewoner aan op zijn of haar gedrag?' 1
- Het antwoord op deze enquêtevraag meet of mensen in het dagelijks leven buurtbewoners ertoe brengen om zich aan bepaalde normen of regels te houden 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan een enquêtevraag met de woorden 'informeel' of 'sociale controle'.

25 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een voorspelling over de invloed van mediaberichtgeving op de veiligheidsbeleving op grond van de cultivatiehypothese

voorbeeld van een juist antwoord:

Mensen die vaak naar bepaalde programma's over criminaliteit kijken, zullen zich onveilig voelen dan mensen die weinig naar bepaalde programma's over criminaliteit kijken

26 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een omgevingskenmerk uit tabel 5 en een reden waarom je met dit omgevingskenmerk de ervaren sociale cohesie kunt meten, met gebruik van het kernconcept sociale cohesie

voorbeeld van een juist antwoord:

Omgevingskenmerk 3. **Als mensen veel overlast van buurtbewoners ervaren**, kan dit betekenen dat de mensen ervaren dat deze **buurtbewoners zich weinig lid voelen van de buurtgemeenschap**. Je kunt dan daarmee de ervaren **sociale cohesie** meten.

27 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een keuze voor maatregel 1 en een uitleg om de veiligheidsbeleving te verbeteren, met:

- de relatie tussen de maatregel en het verbeteren van de veiligheidsbeleving 1
- het verschil in samenhang tussen de twee omgevingskenmerken uit tabel 5 1

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een juist antwoord:

- Maatregel 1. De kans dat de veiligheidsbeleving zal verbeteren door de ervaren overlast te verminderen is veel groter dan bij het verbeteren van het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt 1
- Uit tabel 5 blijkt namelijk dat de samenhang tussen de ervaren overlast door buurtbewoners en de veiligheidsbeleving veel sterker is dan de samenhang tussen het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt en de veiligheidsbeleving (0,82 tegenover 0,10)). 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 26 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

- tekst 1 naar: www.burgernet.nl (2015). Geraadpleegd oktober 2015 op <https://www.burgernet.nl/burgernet/128412> (eerste bericht) <https://www.burgernet.nl/burgernet/128008> (tweede bericht)
- tabel 1 naar: Kremer, M., Went, R. & Bovens, M. (2014). Economische ongelijkheid in Nederland. In Kremer, M., Bovens, M., Schrijvers, E. & Went, R. (red.) Hoe ongelijk is Nederland? Een verkenning van de ontwikkeling en gevolgen van economische ongelijkheid (p.19). Amsterdam: Amsterdam University Press. Geraadpleegd oktober 2015 op http://www.wrr.nl/fileadmin/nl/publicaties/PDF-verkenningen/V28_Hoe_ongelijk_is_NL_volledig.pdf
- tekst 2 naar: Bruin, E. de (2014, 5 september). De Nederlandse vader bungelt vér onderaan. NRC Handelsblad. Geraadpleegd oktober 2015 op <http://www.nrc.nl/handelsblad/2014/09/05/de-nederlandse-vader-bungelt-ver-onderaan-1415507>
- tabel 5 naar: Centraal Bureau voor de Statistiek (2015). Veiligheidsmonitor 2014 (p.140). Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek. Geraadpleegd oktober 2015 op <http://www.veiligheidsmonitor.nl/dsresource?objectid=695>